

Література

1. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, затверджена наказом Мініфіну України від 11.08.1994 року № 69.

2. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88.

3. Горошко А. Когда все сложно. Обзор рынка программ складского учета запасов. — Управленческий учет и бюджетирование. — № 2, 2008. — 20—23 с.

О. А. Шевчук, аспірант кафедри обліку у виробничій сфері
Тернопільського національного економічного університету

ОБЛІК ТА УПРАВЛІННЯ ВИТАРТАМИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

The author explains essence and necessity of introduction of information technologies on accounting, their place and role in the management system. Intercommunication of information technologies and expenses account is describe in the article. It gives the author's point of view on organization of automations account of expenses on Ukraine's enterprises.

Діяльність сучасних підприємств характеризується загостренням конкурентної боротьби, і тому перед ними постає проблема пошуку шляхів виживання на конкурентному ринку та недопущення банкрутства. У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність у запровадженні на підприємствах ефективної системи управління витратами, яка базується на використанні інформаційних технологій в обліку.

Проблеми підвищення рівня механізації та автоматизації бухгалтерського обліку вже досить давно розглядаються на сторінках наукової літератури таких авторів як Бутинець Ф. Ф., Завгородній В., Лишиленко О. В., Пархоменко В. М., Сопко В. В., Хом'як Р. Л., Чернелевський Л. М. та багато інших вчених. Проте головне питання, що пов'язане з обліком витрат, доходів та фінансових результатів — досі є актуальним.

Бухгалтерський облік, як упорядкована система узагальнення інформації про діяльність юридичних осіб, ґрунтується виключно на застосуванні методу документування. Цей метод передбачає

суцільне і безперервне документування всіх господарських операцій, що відбуваються у діяльності підприємств, установ і організацій. Тільки задокументовані господарські операції, записуються в облікові реєстри.

Первинні документи та облікові реєстри складаються як ручним, так і машинним способами. Документ, виготовлений машинним способом, має бути записаний на матеріальному носії (магнітному, паперовому), виготовлений і розмічений за вимогами відповідного стандарту і закодований згідно з затвердженою системою кодифікації.

Слід зауважити, що ефективність прийняття управлінських рішень на підприємстві прямо залежить від швидкості організованого документообороту. Для отримання вчасної і якісної інформації необхідно організувати таку систему збору і обробки документів, яка б забезпечувала прискорення документообороту. Це можливо лише за рахунок посилення контрольних функцій бухгалтерського обліку і підвищення рівня його автоматизації.

В умовах розвитку комп'ютеризації обліку та лібералізації прав підприємств у сфері облікової політики передбачається здійснення документування господарських операцій з використанням самостійно виготовлених бланків (наприклад, при здійсненні господарської операції на комп'ютері безпосередньо може друкуватися прибутковий касовий ордер, накладна тощо). Однак, самостійно виготовлені бланки повинні обов'язково мати реквізити типових або спеціалізованих форм, якщо вони не мають статусу «бланків суворого обліку» [1, с. 38—39].

Для ефективного проведення аналізу доцільно змінити порядок обліку. Замість переписування даних з первинних документів у різні форми необхідно організувати введення первинних облікових даних безпосередньо в комп'ютер. Електронна технологія здатна повністю змінити як виробничі процеси, так і бізнес-процеси підприємства.

Вона позбавить співробітників від повільної й трудомісткої роботи з паперовими документами, тому вони зможуть працювати більш плідно. У результаті не буде куп книг і звітів, у яких доводиться копатися контролеру в пошуках маркетингової інформації або відомостей про покупки й продажі. Не буде неправильно адресованих форм, загублених рахунків, багаторазового введення тих самих даних, тобто значно зменшаться помилки за рахунок «людського фактора».

Вловити різницю між фактичними й нормативними витратами, які називаються відхиленням, значно простіше, використо-

вуючи комп'ютер. Відхилення розраховують окремо по кожному центру витрат і по кожній групі витрат. Аналіз відхилень — основний інструмент оцінки діяльності центра витрат. Поточний контроль та аналіз відхилень дають змогу вчасно перебудувати систему керування виробництвом: менеджер має можливість у будь-який момент впливати на процеси, що протікають, не чекаючи закінчення періоду, на який були розроблені цілі й критерії, що відбивають їх [2, с. 24—26].

Розглянуте завдання можна значно більш ефективно вирішити за допомогою інформаційних технологій. Для даного випадку можна скористатися однією з найбільш ефективних програм, таких як «1С:Бухгалтерія».

Окрім того, розвиток і широке використання інформаційних технологій кардинально змінюють характер трудової діяльності людини. Це сприятиме широкому впровадженню автоматизованих виробничих комплексів і витісненню значної частини людей із виробничого процесу. В свою чергу це призведе до скорочення питомої ваги прямих затрат на користь непрямих. У зв'язку з цим виникне проблема в обчисленні собівартості. Практика уже пропонує більш сучасну систему обчислення собівартості порівняно з традиційною — за обсягом господарської діяльності. В основі цього методу лежить зміна уявлення про бізнес, як вид діяльності, а саме — це комплексний процес, який розпочинається ще задовго до того, як сировина і матеріали поступають на підприємство і не закінчується, коли товар надійде до лицевого споживача, а продовжується у вигляді тривалого наступного обслуговування покупця.

Матеріальні затрати на створення, зберігання та обробку інформації уже перевищили в багато разів затрати на енергетичний комплекс. У розвинених країнах діяльність в області збору, обробки і використання інформації забезпечує до 50 % національного продукту і заробітної плати. Тому виникає нагальна потреба в ефективному управлінні цими затратами, для чого необхідне адекватне облікове забезпечення прийняття управлінських рішень з метою їх оптимізації. Очевидною є об'єктивна необхідність розробки альтернативних варіантів та формування інформаційного забезпечення для вибору найбільш вигідних інвестицій в інформаційні технології та подальше їх ефективне використання. Важлива роль належить вибору критеріїв оцінки доцільності ІТ-затрат [3, с. 56—59].

Отже, з одного боку, інформаційні технології спрощують здійснення обліку витрат, а з іншого, достовірний облік затрат на впровадження інформаційних технологій є однією з найактуальніших завдань сучасної системи бухгалтерського обліку.

Література

1. Петрук О. М. Гармонізація національний систем бухгалтерського обліку: Монографія. — Житомир: ЖТДУ, 2005. — 420 с.
2. Бутинець Ф. Ф., Івахненко С. В., Давидюк Т. В., Шахрайчук Т. В. Інформаційні системи бухгалтерського обліку. За ред. проф. Бутинця Ф. Ф.; 2-ге вид., перероб і доп. — Житомир: ПП «Рута», 2002. — 554 с.
3. Нападовська Л. В. Особливості розвитку системи обліку в умовах глобальної економіки // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Створення інтелектуальної системи обліку для економіки України», 21—22 листопада 2007 р. — Тернопіль: Економічна думка, 2007. — С. 56—59.

Т. П. Ялі, канд. екон. наук, доцент
кафедра обліку, аналізу та аудиту в АПК,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ РЕФЕРУВАННЯ ЯК ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИП- ЛИНИ «ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ»

The article examines the possibilities of the paper or essay by means of its organization on the basis of the self-education work.

Одним з основних факторів, що визначають кваліфікацію бухгалтера в сучасних умовах, є рівень його підготовки за основними базовими дисциплінами з обліку та контролю. Завдання викладача — навчити студента самостійно й творчо мислити, так як поновлювати та поповнювати знання йому прийдеться самому протягом усього життя. Проблема організації самостійної роботи студентів набуває особливої актуальності у зв'язку з переходом на нові учбові плани із скороченим аудиторним навантаженням студентів.

Опанування студентами теоретичних основ та набуття практичних навичок дослідження фінансово-господарської діяльності підприємств при здійсненні господарського контролю суб'єктами внутрішнього контролю передбачається в межах курсу «Внутрішньогосподарський контроль». Під час організації самостійної роботи студентів основною ціллю стає вивчення та осмислення